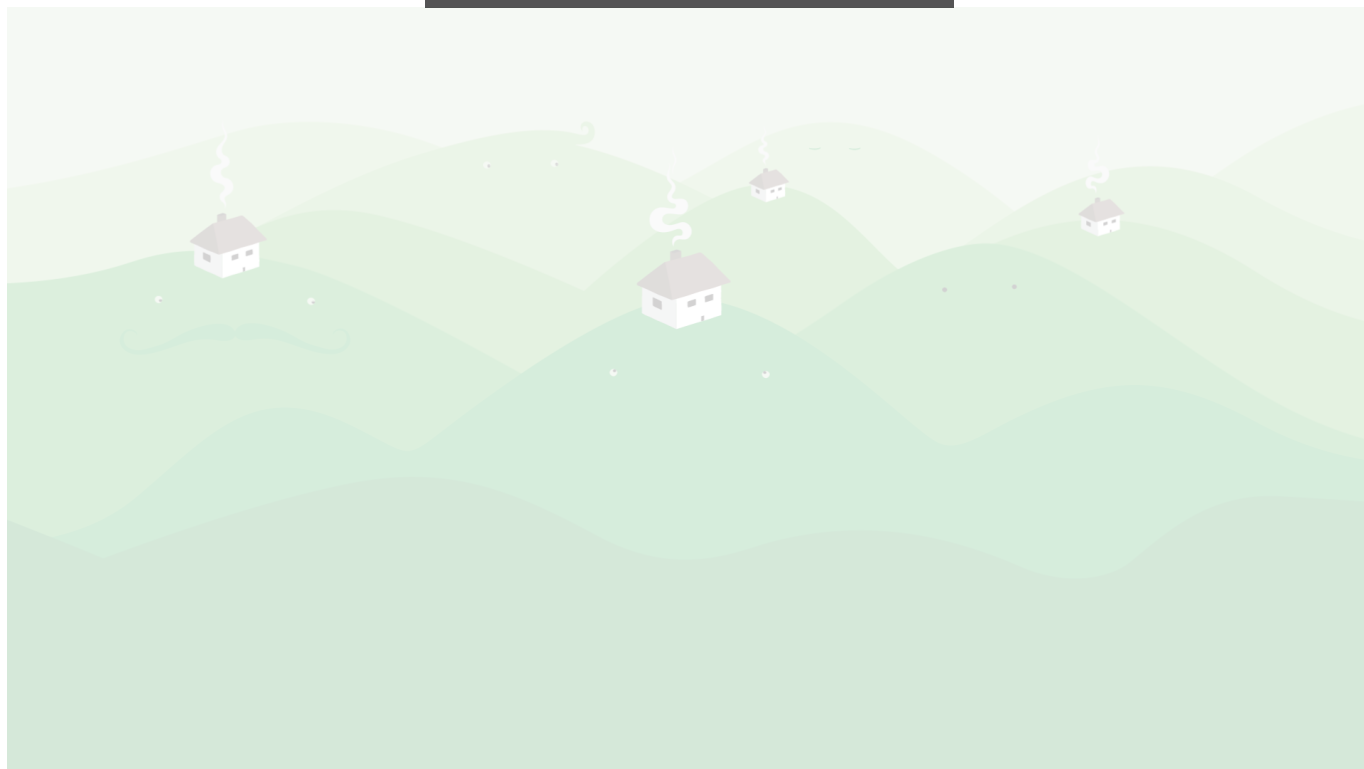

Jak dobrze mieć sąsiada!

Jak dobrze mieć sąsiada!

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DHnsdUW4O>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Dobry sąsiad to skarb, ale zły może też być prawdziwym utrapieniem. Oczywiście bycie dobrym sąsiadem nie oznacza tylko mówienia „dzień dobry” na klatce schodowej. Także we własnym mieszkaniu należy zachowywać się tak, aby nie przeszkadzać osobom znajdującym się za ścianą. Przekonali się o tym tytułowi bohaterowie bajki Aleksandra Fredry *Paweł i Gawel*.

Polecenie 1

Przyjrzyj się ilustracji. Jaką sytuację przedstawia? Co się tu wydarzyło? Zapisz swoje spostrzeżenia.

Źródło: Uniwersytet Wrocławski, zpe.pl, licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 2

Wysłuchaj lub przeczytaj wiersz Aleksandra Fredry pt. *Paweł i Gawęł*. Czy opowiada on historię podobną do wydarzeń wymyślonych przez ciebie w poprzednim poleceniu?

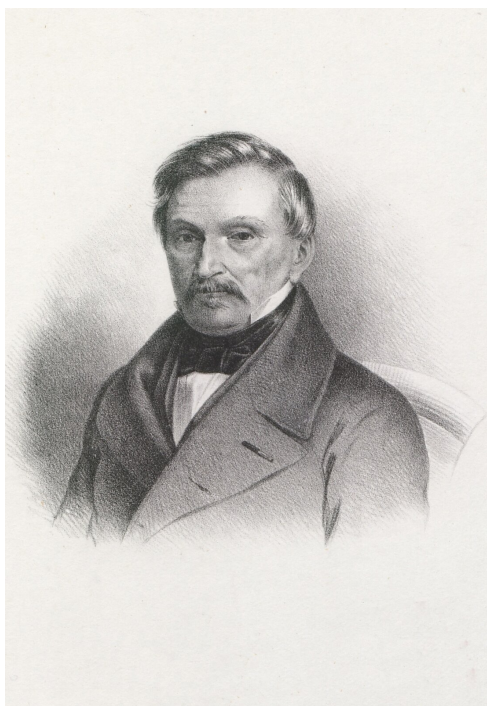
Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DHnsdUW4O>

Źródło: Aleksander Fredro, *Paweł i Gawęł*, czyt. Bartosz Woźny, licencja: CC BY 3.0.

Wiersz „Paweł i Gawęł” czytany przez Bartosza Woźnego.

O autorze

Aleksander hr. Fredro

Źródło: Karol Auer, 1858, domena publiczna.

Aleksander Fredro

20.06.1793 – 15.07.1876

– poeta i wybitny polski komediopisarz epoki romantyzmu. Jego najbardziej znane komedie to *Zemsta* i *Śluby panińskie*. Na pewno znacie jego wiersze, m.in. *Małpa*

w kąpeli, Osiołkowi w żłoby dano, Paweł i Gaweł.

Przeczytaj podany poniżej wiersz Aleksandra Fredry pod tytułem *Paweł i Gaweł*.

” Aleksander Fredro

Paweł i Gaweł

Paweł i Gaweł w jednym stali domu,
Paweł na górze, a Gaweł na dole;
Paweł spokojny, nie wadził nikomu,
Gaweł najdziksze wymyślał swawole.
Ciągłe polował po swoim pokoju:
To pies, to zając – między stoły, stołki,
Gonił, uciekał, wywracał koziołki,
Strzelał i trąbił, i krzyczał do znoju.
Znosił to Paweł, nareszcie nie może;
Schodzi do Gawła i prosi w pokorze:
„Zmiłuj się waćpan, poluj ciszej nieco,
Bo mi na górze szyby z okien lecą”.
A na to Gaweł:
„Wolność, Tomku,
W swoim domku”.
Cóż było mówić? Paweł ani pisnął,
Wrócił do siebie i czapkę nacisnął.
Nazajutrz Gaweł jeszcze smacznie chrapie,
A tu z powąły coś mu na nos kapie.
Zerwał się z łóżka i pędzi na górę:
Stuk! Puk! – Zamknięto. Spogląda przez dziurę
I widzi... Cóż tam? Cały pokój w wodzie,
A Paweł z wędką siedzi na komodzie.
„Co waćpan robisz?” „Ryby sobie łowię”.

„Ależ [mospanie](#), mnie kapie po głowie!”

A Paweł na to:

„Wolność, Tomku,

W swoim domku”.

Z tej to [powiastki](#) morał w tym sposobie:

Jak ty komu, tak on tobie.

Ćwiczenie 1

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia w domu Pawła i Gawła.

Gaweł ma pretensje do Pawła o zalanie mieszkania.

Gaweł hałasuje, biega i „poluje” w swoim pokoju.

Gawła budzą krople wody kapiące z sufitu.

Paweł odpowiada Gawłowi, że w swoim mieszkaniu może robić to, co mu się tylko podoba.

Paweł wraca do swojego mieszkania.

Gaweł odmawia Pawłowi, twierdząc, że ma prawo robić we własnym mieszkaniu to, co mu się podoba.

Gaweł puka do drzwi Pawła, ale sąsiad nie otwiera.

Gaweł spogląda przez dziurkę od klucza i widzi pokój pełen wody oraz Pawła „łowiącego ryby”.

Paweł prosi Gawła o spokojniejsze i cichsze zachowanie.

Ćwiczenie 2

Odpowiedz, kim są bohaterowie wiersza Aleksandra Fredry pod tytułem *Paweł i Gawęł*.

Ćwiczenie 3

Uzupełnij tabelę przedstawiającą informacje o bohaterach wiersza *Paweł i Gawęł* Aleksandra Fredry.

Charakterystyka	Paweł	Gawęł
Gdzie mieszka?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jaki ma charakter?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jak się zachowuje?	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij, na czym polega konflikt między sąsiadami.

Ćwiczenie 5

Zaznacz synonimy słowa „swawole”.

rozsądek

igraszki

harce

zabawa

wygłupy

dyscyplina

roztropność

Ćwiczenie 6

Odpowiedz, jaki problem został poruszony w wierszu pt. *Paweł i Gawęł*. Sformułuj go i zapisz poniżej lub w zeszycie.

Ćwiczenie 7

Wyjaśnij, dlaczego Paweł nie mógł spokojnie wypoczywać w swoim domu.

Ćwiczenie 8

Opisz nauczkę, jaką Paweł dał Gawłowi.

Ćwiczenie 9

Omów główną myśl tego utworu.

Ćwiczenie 10

Zaznacz wszystkie wyrazy pokrewne do słowa „sąsiad”.

mieszkaniec

najemca

sąsiedztwo

lokator

sąsiadka

sąsiadować

sąsiedni

Ćwiczenie 11

Wyjaśnij, w jaki sposób temat lekcji: „Jak dobrze mieć sąsiada!” odnosi się do wiersza Fredry.

Źródło: a. nn.

Ćwiczenie 12

Przeczytaj wiersz i zastanów się, w jakich „wcieleniach” pokazał się w nim Rym?
Przypomnij sobie wiadomości na temat tego środka stylistycznego. Zapisz przykłady wszystkich typów rymów.

Ćwiczenie 13

Zaznacz morał w tekście bajki.

zielony

Paweł i Gaweł w jednym stali domu,
Paweł na górze, a Gaweł na dole;
Paweł spokojny, nie wadził nikomu,
Gaweł najdziwsze wymyślał swawole.
Ciągłe polował po swoim pokoju:
To pies, to zając – między stoły, stołki,
Gonił, uciekał, wywracał koziołki,
Strzelał i trąbił, i krzyczał do znoju.
Znosił to Paweł, nareszcie nie może;
Schodzi do Gawła i prosi w pokorze:
„Zmituj się waćpan, poluj ciszej nieco,
Bo mi na górze szyby z okien lecą”.
A na to Gaweł:
„Wolność, Tomku,
W swoim domku”.
Cóż było mówić? Paweł ani pisnął,
Wrócił do siebie i czapkę nacisnął.
Nazajutrz Gaweł jeszcze smacznie chrapie,
A tu z powały coś mu na nos kapie.
Zerwał się z łóżka i pędzi na górę:
Stuk! Puk! – Zamknięto. Spogląda przez dziurę
I widzi... Cóż tam? Cały pokój w wodzie,
A Paweł z wędką siedzi na komodzie.
„Co waćpan robisz?” „Ryby sobie łowią”.
„Ależ mospanie, mnie kapie po głowie!”
A Paweł na to:
„Wolność, Tomku,
W swoim domku”.

Z tej to powiastki morał w tym sposobie:

Jak ty komu, tak on tobie.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 14

Wyjaśnij, jak rozumiesz morał wiersza.

Ćwiczenie 15

Przeczytaj przysłowia. Które z nich odpowiada morałowi bajki Aleksandra Fredry?

Jak Kuba Bogu, tak Bóg Kubie.

Niedaleko pada jabłko od jabłoni.

Zapomniał wół, jak cielęciem był.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 3

Wymyśl prawdopodobne zakończenie historii przedstawionej w wierszu pt. *Paweł i Gaweł*. Zapisz je tutaj lub w zeszycie.

Polecenie 4

Zastanów się, jakim jesteś sąsiadem. Czy w twoim zachowaniu jest coś, co może przeszkadzać ludziom mieszkającym po sąsiedzku? Zapisz swoje wnioski poniżej lub w zeszycie.

Polecenie 5

Zapisz w zeszycie, w dwóch kolumnach, zachowania, które lubisz u swoich sąsiadów oraz takie, których nie akceptujesz.

Zachowania sąsiadów, które lubię	Zachowania sąsiadów, które mi przeszkadzają
<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>
<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>
<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>
<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>
<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 20px;"></div>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 6

Scharakteryzuj idealne, według ciebie, stosunki sąsiedzkie.